

DE REFORMATIE

Weekblad tot ontwikkeling van het Gereformeerde leven

Onder redactie van Prof. Dr F. J. J. Buijendijk, Dr K. Dijk, Dr V. Hepp en Dr B. Wielenga

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo (N.O.I.); J. van Andel, 's-Gravenhage; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids, Michigan (Noord-Amerika); Dr Joh. C. Breen, Amsterdam; Prof. Dr F. W. Groshuis, Amsterdam; Dr W. G. Hazenmann, Medan; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, Tiel; Dr B. A. Knoppers, Almería; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr H. W. Laman, Assen; Dr C. Linsbeem, Amsterdam; Dr S. O. Luy, Den Haag; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; Dr J. C. de Moor, Utrecht; Prof. Dr J. Ridderbos, Kampen; Dr J. C. Rullmann, Utrecht; Dr K. Schilder, Gorinchem; J. Schouten, Rotterdam; Dr W. J. A. Schouten, Kampen; Dr J. Thijs, Meppel; Dr H. W. van der Vaart-Smit, 's-Graveland; Dr D. H. Th. Vollenhoven, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Anna-Jacoba-Polder; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Adres der Redactie:

Dr V. HEPP, Paul Krugersstraat 55, Watergraafsmeer.

Drukkers-uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No 58 — Postrekening No 30000.

Abonnement: f 1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.

Voor 't Buitend. en Ned.-Indië f 1.50 (voor Amerika \$ 3 p. jaar).
Advertentieën: 35 ct. p. regel. Familieberichten 25 ct. p. regel.

BERICHT!!

Tot nadere aankondiging gelieve men stukken, voor de Redactie bestemd, naar de Uitgevers te Goes te zenden. Gedurende het zomerreces staat alle correspondentie der Redactie stil.

Men zende daarom ook geen „Stemmen uit onze Kerken“.

EINDREDACTEUR.

INHOUD: Gebrek aan kennis I. — Uit de Schrift: Heilzame dwang. (Matth. 14: 22). — Populair-Wetenschappelijke schetsen: Aesthetische Christusbeschouwing II. — Pers. schouw. — Kerknieuws.

GEBREK AAN KENNIS.

I.

Tot de verschijnselen, die zich heden ten dage in onze kerken voordoen, behoort ook dit: dat de kennis der waarheid er niet op vooruitgaat.

De „Reformatie“ heeft dit verschijnsel voorzeker niet voorbijgezien. Ik herinner slechts aan de artikelenreeks „De critiek der ouderen“, waarin Dr Dijk ook deze woorden neerschreef: „... en eindelijk is de verflauwing en verzwakking ook te danken aan gebrek aan degelijke kennis. Op dit laatste wil ik met nadruk wijzen. Dit is een verschijnsel, dat verontrusten moet, en des te meer omdat het gepaard gaat met een zekere minachting voor dogmatische en principiële scholing. Velen huldigen reeds als ze het woord dogma hooren en worden angstig, wanneer ge van leerstelligheid spreekt, en tegenover een onmiskenbaar intellectuelistische strooming van vroeger staat nu een geest, die de leer minderwaardig acht. En nu is dit zoo opmerkelijk, dat hij menigeen, die uit de hoogte verklaart, dat hij van het dogma niets hebben moet, omdat hij de mystiek begeert, er zoo weinig besef van dogmatische kennis aanwezig is, dat hij beter deed, eerst eens te gaan onderzoeken, wat we onder leer en belijdenis te verstaan hebben. Dit gebrek oefent schadelijken invloed. Het werkt de verslapping in de hand... Tegen dat gebrek aan kennis en dat gemis aan belijdenis moet de strijd worden aangehouden.“

Al is dus in dit blad op het genoemde verschijnsel reeds gewezen, het komt mij toch niet overbodig voor, dat er nog eens afzonderlijk de aandacht op gevestigd wordt. Er moet, niet het minst onder de jongere generatie, meer kennis der waarheid komen.

Laat ik, om misvatting van mijn bedoeling te voorkomen, op den voorgrond stellen, dat ik geenszins de gedachte koester, als zou een verstandelijk kennen en toestemmen der waarheid genoegzaam zijn tot zaligheid. Het historisch geloof kan ons niet behouden. Maar het echte geloof, het geloof dat zalig maakt, is toch niet zonder kennis; het bevat zowel kennis als vertrouwen in zich. Een kennis, die principieel onderscheiden is van de kennis der waarheid in het historisch geloof. 't Is een kennis, waarmee ge het Evangelie voor waarsachtig houdt, omdat God het geopenbaard heeft, op grond alzoo van het gezag Gods en waarmede ge dat Evangelie opvat als tot U persoonlijk gesproken, het aanneemt als een boodschap van genade door God, tot U persoonlijk gezonden. 't Is een kennis, waar het vertrouwen op Christus onlosmakelijk mede verbonden is, en die ge niet door het hooren en lezen en onderzoeken van Gods Woord alleen verkrijgen kunt, maar waartoe de werking des Heiligen Geestes noodig is. Maar al draagt de kennis des geloofs een bijzonder karakter, al is ze niet maar een theoretische kennis, al neemt ze niet alleen het verstand, maar ook het hart in beslag, het geloof is toch en wel allereerst een kennen. Menigeen maakt tusschen geloof en kennis scheiding, stelt beide tegenover elkaar en beweert: we hebben toch niet de kennis,

maar het geloof noodig. Doch deze scheiding is ten eenenmale onjuist. Kennis is een bestanddeel van het zaligmakend geloof.

Nog een tweede misverstand worde terstond afgesneden. Al is kennis der waarheid noodig tot zaligheid, juist omdat het geloof ter zaligheid noodig is, dat wil niet zeggen, dat een mensch niet in het Koninkrijk der hemelen kan ingaan, als hij niet al de waarheid kent, die de Heilige Schrift ons leert. Voor de zaligheid is noodig de kennis van 't centrum der waarheid: dat Jezus Christus in de wereld is gekomen om zondaren zalig te maken. Zelfs is het mogelijk, dat iemand wel de kennis heeft van hetgeen de Heilige Schrift inhoudt, maar dat hij verschillende deelen van de leer der Schrift verwerpt of misverstaat, en dat hij toch het eeuwige leven beërft. Ter zaligheid is nog nooit iets anders of iets meer noodig geweest dan het geloof des harten in Jezus Christus. Maar al is dit zoo, daaruit volgt niet, dat we ons in ons geloof nu maar met een minimum van kennis tevreden moeten stellen. In den Heidelbergischen Catechismus wordt in de beschrijving van het geloof gezegd, dat het in de eerste plaats is „een stellig weten of kennen, waardoor ik alles voor waarachtig houd, dat ons God in Zijn Woord geopenbaard heeft“. Alles. De kennis des geloofs moet het geheel der geopenbaarde waarheid tot voorwerp hebben. Hier wordt door den Catechismus het geloof geteekend zooals het behoort te zijn, zooals het is wanneer het tot zijn volen wasdom is gekomen. Het geloof in zijn volgroeiende gestalte is een kennen, met de zeeven aangeduide bijzondere soort van kennis, van geheel de openbaring Gods. En daar wij naar den volen wasdom van het geloof moeten streven, is het onze roeping, dat wij trachten de gansche waarheid Gods te leeren kennen.

Wij hebben altoos te bedenken, dat de waarheid de waarheid Gods is, dat God ze ons heeft geopenbaard. En als God tot ons spreekt, dan betaamt het ons te luisteren. Dan moeten wij evenals Samuel zeggen: „Spreek, Heere, want Uw knecht hoort“. Dan behooren wij hetgeen God ons bekendmaakt, in ons op te nemen. Dan mogen wij Gods openbaring niet geheel of gedeeltelijk laten liggen, maar dan moeten wij die opheffen en haar doen ingaan in ons hoofd en ons hart. Dan is het onze roeping, de woorden, die Hij spreekt, geloovig en gehoorzaam te aanvaarden. Dat wordt door den eerbied, dien wij Gode verschuldigd zijn, geëischt. Als God wil, dat wij dat alles kennen zullen, dan moeten wij niet wijzer willen zijn dan God en niet, zij het al niet met woorden, dan toch met onze daden, tot Hem zeggen: wij achten het niet noodig, dat Gij ons dat openbaart. Al is het mogelijk, met weinig kennis der waarheid, ja met verschillende dwalingen in het hoofd, toch met het hart een christen te zijn, God wil, dat wij zulke christenen zijn, die de waarheid weten en die ware en zuivere gedachten hebben omtrent de dingen Gods.

En wanneer we zulke christenen begeeren te zijn, wanneer we overeenkomstig Gods wil de kennis Zijner waarheid nastreven, dan zullen we in ons persoonlijk leven daarvan ook de kostelijke vruchten plukken. Maar gebrek aan kennis der waarheid oefent een schadelijken invloed op ons uit. Het kan nooit anders dan een schadelijke uitwerking hebben, als men zich in eigenwijsheid en eigenzinnigheid stelt tegenover God en de kennis van hetgeen Hij noodig geoordeeld heeft te openbaren als van geen of weinig belang durft te beschouwen. Zou niet van veel onbelderheid en onvastheid, van veel donkerheid en wankelmoedigheid in het geloofsleven de oorzaak in onkunde gelegen zijn? Zou niet het onverzekerd, vreugdeloos en ongetroost voortleven van menig christen in verband staan hiermede, dat hij slechts een enkelen straal heeft opgevangen van het licht der waarheid, door God

ontstoken? Is het nog niet altoos waar, dat onkunde doet dwalen, en heeft het gebrek aan kennis niet ten gevolge, dat menigeen, vooral in deze verwarrende tijden, door allerlei wind van leer meegevoerd wordt, het spoor bijster raakt en al verder afzwerft? Al brengt goed weten niet altoos goed doen mede, is toch van de vermindering der kennis van Gods Woord niet een ongunstige invloed op de levenspraktijk te duchten? En, al komt het door Gods genade zoóver met ons niet, wordt door het gebrek aan kennis van de groote werken Gods ons leven niet veranderd en vervlakt? En om niet meer te noemen, hoe zal de christen, die de roeping heeft, van Christus te getuigen, een strijder te zijn voor Gods Koninkrijk, de waarheid en de gerechtigheid te verdedigen en bekend te maken in deze wereld, waarin leugen en ongerechtigheid zulk een macht ontwikkelen, deze roeping kunnen vervullen, als hij zelf slechts zulk een geringe en oppervlakkige kennis heeft van de openbaring Gods?

Niet alleen echter is gebrek aan kennis der waarheid voor ons persoonlijk leven schadelijk, het is ook voor ons kerkelijk leven bedenkelijk.

Voor het Gereformeerde karakter onzer kerken. Onze kerken zijn Gereformeerde kerken, zij hebben de Gereformeerde belijdenis en erkennen die als de meest zuivere opvatting en uitdrukking der door God geopenbaarde waarheid. Moet nu niet deze belijdenis de belijdenis zijn van elk lid persoonlijk, de uitdrukking van zijn persoonlijk geloof? Wanneer er langzamerhand een breede zoom ontstaat van kerkleden, die weinig of niets van de Gereformeerde waarheid weten, beteekent het dan in de werkelijkheid wel veel, of onze kerken al den naam van Gereformeerde dragen en de Gereformeerde belijdenisschriften niet prijsgeven? Een Gereformeerde kerk moet bestaan, zeker, uit geloovigen, maar: uit Gereformeerde geloovigen.

Ook staat te vreezen, dat het verminderen van de kennis der waarheid op de prediking in onze kerken invloed zal gaan oefenen. Zijn er thans niet reeds velen, die een meer of minder sterken afkeer hebben van een prediking, die op het Gereformeerde dogma ingaat of aan de uitlegging der Schrift een belangrijke plaats inruimt? Een afkeer, die naar mijn overtuiging bij niet weinigen ook hieruit voortvloeit, dat zij te onkundig zijn om zulk een prediking genoegzaam te kunnen volgen. En als deze onkunde breder om zich grijpt, moet dan niet het gevolg zijn, dat in de prediking het exegetische en dogmatische hoe langer hoe meer verdumd wordt? Dat de predikers altoos weer het fundament der eerste beginselen moeten leggen? Dat de prediking het Gereformeerde karakter al meer verliest en het onderscheid tusschen Gereformeerde en algemeen-christelijke prediking langzamerhand inkrimpt?

En eindelijk moet gewezen worden op het gevaar, dat het gebrek aan kennis onze kerken in ledental zal verzwakken. Men zal gemakkelijker, vooral wanneer de liefde in 't spel komt, tot de Hervormde kerk overgaan. En niet het minst zal het sectewezen aan onze kerken afbreuk doen. Wie weinig inzicht heeft in de waarheid, valt zoo licht aan de in onzen tijd zoo ijverige propaganda der secten ter prooi.

M.

J. THIJSS.

UIT DE SCHRIFT.

Heilzame dwang.

En terstond dwong Jezus Zijne discipelen in het schip te gaan. — Matth. 14: 22.

Indien de Heere eens altijd deed naar ons hielden, altijd den weg insloeg dien wij aanwezen, nooit ons in eene richting bracht tegenovergesteld aan ons inzicht, nimmer ons dwong in het schip